NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2005 SAYI 16 2005-2

edirne

T.C. EDİRNE VALİLİĞİ YAYINIDIR PUBLISHED BY THE GOVERNORSHIP OF EDİRNE

644. Kırkpınar'ın Ardından

Lozan Barış Antlaşması'nın Önemi-Atila Şehirli

Bir Edirne Sevdalısı: Osman Nuri Peremeci-Rıdvan Canım

Restorasyonlar Devam Ediyor

Tarihi Kırkpınar Güreşleri-Özbay Güven

Biryağ®

bu kadar mı güzel olur!

Trakya Birlik'tense olur.

TRAKYA BİRLİK

www.trakyabirlik.com.tr

edirne

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2005 SAYI 16

4
Hıdrellez Edirne'de Uluslararası Festivale Dönüştü

6
Köylerin Kalkınmasına Destek

10
644. Kırkpınar'ın Ardından

12
Cumhuriyet Döneminin Ünlü Başpehlivanları

14
Tarihi Kırkpınar Güreşleri
Özbay Güven

16
Tarih ve Kültüre Koruma Restorasyonlar Devam Ediyor

19
Edirne Güzellemesi
Rıdvan Canım

20
Saros Körfezi

22
Bir Edirne Sevdalısı; Osman Nuri Peremeci
Rıdvan Canım

26
Lozan Barış Antlaşması
Atila Şehirli

www.edirne.gov.tr

Nusret Miroğlu
Edirne Valisi
Governor of Edirne

Edirne, her alanda atılımını sürdürüyor...

Edirne continues its leap forward in every field...

Housing majestic palaces of Ottoman sultans who reigned over a gigantic part of the world, Edirne has always taken the challenging curves of history by paying a certain price every time ... With wars and invasions the city lost its magnificent structures stretching along the Tunca river.

Our top priority effort is going to involve the bringing into appearance of the structural units of the deeply meaningful palace Saray-ı Cedit-i Amire which both bore witness to history and hosted the events making history. The studies of project preparation for the necessary repairwork for the stronghold Hıdırlık Tabyası, historic bridges and mosques are about to be completed.

Edirne's leap forward towards protecting its historic and cultural identity will not cut speed.

In the keeping alive of traditions from generation to generation, which is the leading characteristic that makes a society a nation, Edirne bravely fulfills the heavy responsibilities it has taken on itself. The 644th legendary Kırkpınar event that we all once again live together is one of those. In another organisation Edirne also carries to the international area the Hıdrellez (celebrating the coming of summer) which is one of the most pronounced activities of our culture.

Asırlar boyu dünyaya hükmetmiş Osmanlı sultanlarının görkemli saraylarının bulunduğu Edirne, tarihin zorlu dönemeçlerinden bedeller ödeyerek geçmiş... Savaşlar ve istilâlarla, Tunca ırmağı boyunca uzanan ihtişamlı yapılarını kaybetmiş.

Edirne'nin kimliğiyle bütünleşen Osmanlı sarayları ve yıkılma tehlikesi altındaki diğer anıtsal ve sivil mimari yapıların ayağa kaldırılması için yürüttüğümüz hazırlık çalışmaları artık meyvesini vermeye başladı.

Tarihe tanıklık etmiş, tarihin yazılmasına mekan olmuş derin anlamı bulunan Saray-ı Cedit-i Amire'nin yapısal birimlerinin ortaya çıkarılması öncelikli çabamız olacaktır. Hıdırlık Tabyası, tarihi köprüler ve camilerimizin gerekli onarımlarını yapabilmek için projelendirme çalışmaları tamamlanmak üzere.

Yapı ölçeğindeki restorasyonların yanısıra, Maarif Caddesi projesi gibi kent dokusu ölçeğindeki çalışmalarımız da uygulama aşamasına gelmiş bulunuyor.

Edirne'nin, tarihi ve kültürel kimliğini koruma doğrultusundaki atılımı hızını kesmeyecek.

Toplumları millet yapan özelliklerin başında gelen geleneklerin kuşaktan kuşağa yaşatılmasında da Edirne, üstlendiği ağır sorumlulukları cesaretle yerine getiriyor.

Bir kez daha hep birlikte yaşadığımız Kırkpınar esfanesinin 644.ncüsü bunlardan biridir. Edirne bir başka organizasyonla, kültürümüzün en belirgin etkinliklerinden Hıdrellez'i de uluslararası alana taşımış bulunuyor.

Kırsal kalkınma çalışmalarından toplum hizmetlerine, sınırötesi faaliyetlerden kültür projelerine, her alanda Edirne'nin yoğun gündemini bu yayının sınırlı sayfalarında sizlerle paylaşmayı sürdüreceğiz.

EDİRNE Dergisi
İmtiyaz Sahibi: **Nusret Miroğlu** Edirne Valisi
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Abdülkadir Yazıcı Vali Yardımcısı
Yayın Yönetmeni: Hülya Özaydınlık
Editör: Zeki Kar
Fotoğraflar: Ercan Dakni
Kapak Fotoğrafı: Enver Şengül **Arka Kapak:** Behiç Günalan
Basıldığı Yer: Mart Matbaacılık (0212) 321 23 00
Yapım: Konum Design
Yayımlayan:
Edirne Valiliği Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Tel+Faks: 0284-213 24 07
Parayla satılmaz

644. Kırkpınar'ın Ardından

Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri ve Kültür Haftası 20-26 Haziran tarihlerinde yapıldı. Bir hafta boyunca devam eden kültür ve sanat etkinliklerinin ardından son üç gün de son yılların en kalabalık güreşçi katılımıyla gerçekleşen yağlı güreş karşılaşmalarını, yurdun dört bir yanından gelen güreşseverler nefeslerini tutarak izlediler...

Fotoğraflar: Gürcan Öztürk

Şanlı Kırkpınar efsanesinin 644.ncüsü 20 Haziran Pazartesi günü, açılış törenleriyle başladı. Edirne Valisi Nusret Miroğlu, Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi, Kırkpınar Ağası Adem Tüysüz ile yabancı konuklar ve vatandaşların katılımıyla yapılan Kırkpınar yürüyüşünün ardından 25 Kasım Stadyumu'nda gösteriler düzenlendi.

Hafta boyunca gerçekleştirilen konserler, halkoyunları gösterileri, spor karşılaşmalarının ardından, 24 Haziran Cuma günü yağlı güreşler başladı. Geleneklerin yaşatıldığı Tarihi Kırkpınar Güreşleri, ağanın şehrin girişinde karşılanmasıyla başladı. Atatürk Anıtı'ndaki saygı duruşundan sonra Pehlivanlar mezarlığı ziyaret edildi.

644. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 26 Haziran Pazar günü yapılan başpehlivanlık final karşılaşmasıyla tamamlandı. 46 pehlivanın başa güreştiği er meydanında, Karamürselli Ahmet Taşçı, Kenan Şimşek, Hasan Tuna, Ziya Ünlü, Ahmet Yavuz gibi ünlü pehlivanlar yeşil çayırda ter döktü. Samsunlu Şaban Yılmaz, rakibi Karamürselli Ekrem Yavuz'u uzatma dakikalarında puanla yenerek 644. Kırkpınar'da başpehlivan ünvanını elde etti.

644. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri, 26 Haziran Pazar günü yapılan başpehlivanlık final karşılaşmasıyla tamamlandı. 46 pehlivanın başa güreştiği er meydanında, Karamürselli Ahmet Taşçı, Kenan Şimşek, Hasan Tuna, Ziya Ünlü, Ahmet Yavuz gibi ünlü pehlivanlar yeşil çayırda ter döktü. Samsunlu Şaban Yılmaz, rakibi Karamürselli Ekrem Yavuz'u uzatma dakikalarında puanla yenerek 644.ncü Kırkpınar'da başpehlivan ünvanını elde eden sporcu oldu.

Gelecek yılın Kırkpınar Ağalığı için yapılan açık artırmadaysa, Ağa Adem Tüysüz 180 bin Yeni Türk Lirasıyla 645.nci Kırkpınar'ın da ağalığını aldı.

644. Kırkpınar'ın Şeref Kürsüsü

Minik-1:
Aykut Işık, Emirhan Ergin, Yunus Arslanbay, Halil Çelik

Minik-2:
Nazmi Şahin, Abdullah Özdamar, Rıdvan Karasu, Mahmut Çoban

Minik-3:
Nasuh Kaya, Yusuf Can Zeybek, Ercan Çağlayan, Recep Duygulu

Teşvik:
Zafer Dama, İsa Göçen, Mehmet Küçükkarasucu, Gürsel Umut

Tozkoparan:
Resul Tarı, Orhan Okulu, Osman Keleş, Ali Aruntaş

Deste Küçük:
Dündar Şan, Muammer Büyüksaka, Erdem Albayrak, İbrahim Gökhan

Deste Orta:
Kadir Tuna, Davut Göçen, Mustafa Kasapoğlu, Mustafa Okulu

Deste Büyük:
Ali Gürbüz, Mecit Yıldırım, Serhat Gökmen, Öztürk Korkmaz

Küçük Orta Küçük:
Nadir Takı, Süleyman Aykırı, Onur Şenel, Abdullah Kaçmazoğlu

Küçük Orta Büyük:
Mehmet Yeşil, Hakan Çalışır, Hüseyin Demir, Hasan Zeybek

Büyük Orta:
Fatih Atlı, İmdat Ertan, Hüseyin Bakan, Hasan Ergin

Başaltı:
Mustafa Kemal Karaboğa, Cengiz Zengin, Ali Rıza Kaya, Ali Gökçen

Baş:
Şaban Yılmaz, Ekrem Yavuz, Hasan Tuna, Ahmet Yavuz

Kırkpınar Oil Wrestling

The 644th event of the glorious Kırkpınar legend commenced with opening ceremonies on Monday June 20. Following the Kırkpınar parade attended by the Governor of Edirne Nusret Miroğlu, Mayor of Edirne Hamdi Sedefçi, the Kırkpınar Ağa (Leader) Adem Tüysüz together with foreign guests and our citizens, shows were organised in the 25 Kasım Stadium.

After the concerts, folk dance performances and sports games taking place throughout the week, oil wrestling contests began on Friday June 24. The Historic Kırkpınar Wrestling where traditions are kept alive commenced with the welcoming of the Ağa at the entrance to the city. Following the moment of silence at the Atatürk Monument the cemetery of Pehlivans (oil wrestlers) were visited.

The 644th Historic Kırkpınar Oil Wrestling finished on Sunday June 26 with the final game for the başpehlivanlık (oil wrestling championship). On the field of contest for brave men, where 46 pehlivans wrestled for championship, famous pehlivans like Ahmet Taşçı from Karamürsel, Kenan Şimşek, Hasan Tuna, Ziya Ünlü and Ahmet Yavuz sweated on the green meadow. Şaban Yılmaz from Samsun won the title of başpehlivan (oil wrestling champion) at the 644th Kırkpınar, defeating his opponent Ekrem Yavuz from Karamürsel by points in extra time.

In the public auction held to determine next year's Kırkpınar Ağalığı (Leadership), the Ağa Adem Tüysüz also obtained the Kırkpınar ağalığı for the 645th Kırkpınar by offering 180.000 YTL.

Cumhuriyet Döneminin Ünlü Başpehlivanları

Oral Onur arşivi

1924 yılından itibaren Edirne Sarayiçi'nde gerçekleştirilen Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Osmanlı döneminde olduğu gibi geleneksel özelliklerini koruyarak günümüze ulaşmıştır. Şöhretli pehlivanları, parlak güreş zaferleri ve kültürel değerleriyle Cumhuriyet tarihinin gurur dolu sayfaları arasında yer alan Kırkpınar, yağlı güreş tarihine unutulmaz isimler kazandırmıştır.

Bandırmalı Kara Ali Acar

Bandırma'nın Erikli köyünde 1900 yılında doğdu. 1930, 1931, 1932 ve 1933 yıllarında 4 kez Kırkpınar Başpehlivanlığı'nı kazandı. Oğlu Hasan Acar 1957 yılı Kırkpınar Başpehlivanlığı'nı, torunu Sabri Acar da 1979 yılı başpehlivanlığını kazandı. 1981 yılında öldü.

Tekirdağlı Hüseyin Alkaya

Kırcaali'nin Alkaya köyünde 1908 yılında doğdu. Cumhuriyet tarihinin en çok başpehlivanlık kazanan güreşçilerindendir. 1.80 boyunda 110 kilo ağırlığındaydı. 1934 yılı güreşlerinde 1935 ile 1942 yılları arasında 8 kere başpehlivanlığı kazandı. "Türk Pehlivanının Kâbe'si Kırkpınar" sözü ona aittir. 1982 yılında öldü.

Adapazarlı İrfan Atan

1928 yılında Sakarya'da doğdu.1950'de başaltı birinciliğini, 1951, 1953 ve 1955 yıllarında Kırkpınar Başpehlivanlığı'nı kazandı. 1952 Helsinki Olimpiyatları'nda ağır siklette dünya dördüncülüğü, 1953'te de Napoli'de dünya üçüncülüğü kazandı.

Bandırmalı Kara Ali Acar ve Tekirdağlı Hüseyin Alkaya (Türk-İslam Eserleri Müzesi) 1930'lu yılların sonu Kırkpınar'ında; soldan sağa; Karacabeyli Hayati, Babaeskili İbrahim Erdi, Manisalı Halil ve Tekirdağlı Hüseyin (üstte).

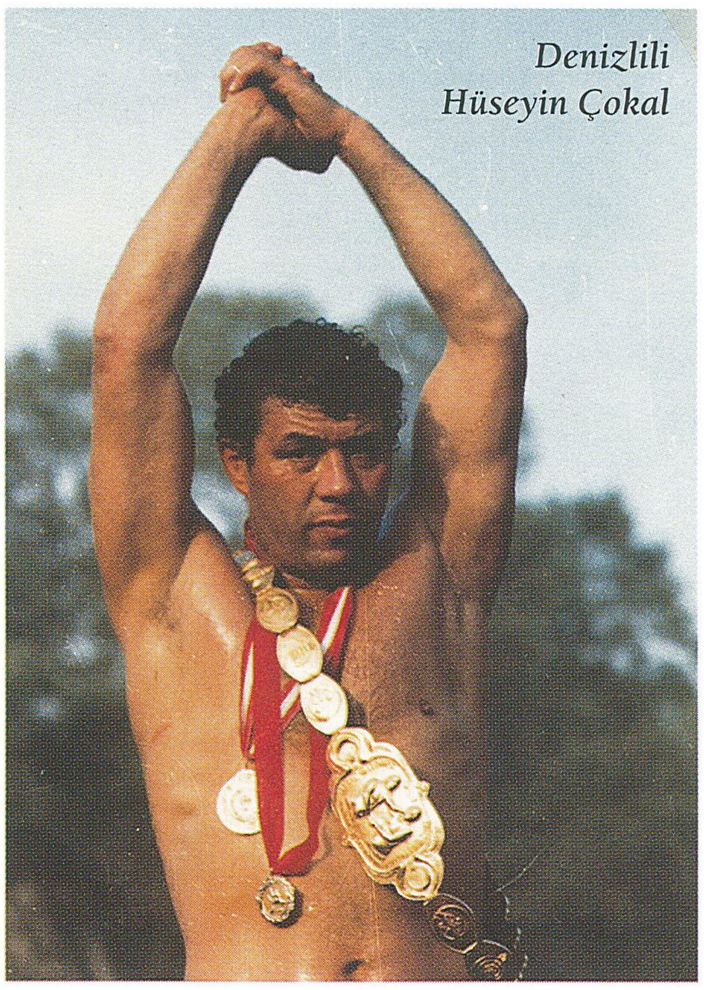
Denizlili Hüseyin Çokal

Sinan Alışkan arşivi

Denizlili Hüseyin Çokal

Denizli'nin Tavas ilçesi Kızılcaağaç köyünde 1950 yılında doğdu.1.88 boyunda, 110 kilo ağırlığındaydı. Güreş ustaları, Bayram Şit ve Hasan Güngör'dü. Kırkpınar'da 1979 ve 1980 yıllarında başaltında güreşti ve derece yapamadı. 1981'de başaltını kazanan Çokal, 1982, 1983 ve 1984 yıllarında Kırkpınar Başpehlivanlığı'nı kazanarak altın kemer aldı. En tanınmış oyunu künde olan Hüseyin Çokal aynı zamanda minder güreşinde de milli mayo giydi.

Samsunlu İbrahim Karabacak

1930 yılında Samsun'da doğdu. 1954, 1956, 1959 ve 1960 yıllarında Kırkpınar Başpehlivanlığı'nı kazandı. 1958 yılında minderde dünya üçüncüsü oldu.

Ordulu Mustafa Bük

1933 yılında Ordu'da doğdu. Adapazarlı Zülküf Karabulut'a çıraklık yaptı. 1966, 1967 yıllarında başpehlivan olan Mustafa Bük, 1968 yılı Kırkpınarı'nda başpehlivanlığı kazanarak altın kemerin ebedi sahibi oldu. 1982 yılında öldü.

Karamürselli Aydın Demir

1946 yılında Karamürsel'de doğdu. 1968 ve 1969 yıllarında başta üçüncülük, 1973 ve 1974 yıllarında ikincilik elde eden Aydın Demir, 1976, 1977 ve 1978 yıllarında 3 kez Kırkpınar Başpehlivanlığı'nı kazanarak altın kemerin sahibi oldu.

Karamürselli Aydın Demir

Sinan Alışkan arşivi

Karamürselli Ahmet Taşçı

Behiç Günalan

Karamürselli Ahmet Taşçı

Cumhuriyet döneminde Kırkpınar'da 9 kez başpehlivanlık kazanarak yağlı güreş tarihinin şöhretli isimleri arasında yerini alan Ahmet Taşçı, 1960 yılında Kocaeli'nin Karamürsel ilçesinde doğdu. Pirelli fabrikasında işçi olarak çalışırken 1985 yılında güreşe başladı.

Kadir Birlik'e çıraklık yapan Taşçı, 1985'te ilk kez katıldığı Kırkpınar'da, küçük orta büyük boyda ilk turda yenildi. Bir yıl sonra büyük ortanın, 1987'de de başaltının birincisi oldu. 1988 yılında ilk kez çıktığı baş güreşlerde beşinci oldu. Altın kemere giden basamakları hızla tırmanan Ahmet Taşçı, 1989 yılındaki üçüncülüğünden sonra 1990'da ilk kez başpehlivan oldu.

Bugüne kadar 13 Kırkpınar finalinde güreşen Karamürselli Ahmet taşçı, dokuzunda başpehlivanlığı kazandı. 1990, 1991 ve 1992 yıllarında 3 kez üst üste başpehlivanlığı kazanarak altın kemerin sahibi oldu.1993 güreşlerinde de başpehlivanlığı kazandıktan sonra, 1994 yılı finalinde Antalyalı Cengiz Elbeye'ye yenildi. 1995, 1996 ve 1997 yıllarında tekrar art arda 3 yıl başpehlivan olarak ikinci kez altın kemerin ebedi sahibi oldu. Taşçı, 1999 ve 2000 yıllarında Kırkpınar başpehlivanlığını 2 yıl daha kazandı. Edirne Belediyesi, parlak başarılara imza atan Ahmet Taşçı'nın heykelini 644. Kırkpınar Güreşleri öncesinde Sarayiçi'ne dikti. Taşçı, er meydanında güreşmeye devam ederken heykeli dikilen ilk pehlivan oldu. ■

Sinan Alışkan arşivi

1960'lı yılların Kırkpınarı'ndan bir görüntü

Gürcan Öztürk

Tarihi Kırkpınar Güreşleri

Prof. Dr. Özbay Güven
Gazi Üniversitesi

Türklerde sporun geniş bir tabana yayılması ve kurumlaşması, erken dönemlerden getirdiği gelenek birikiminin yanında, devletin kendi spor politikasından da kaynaklanmaktadır. Bu da Türklerin spor anlayışındaki gelişmişlik düzeyini göstermektedir. Türklerin sporda da kurumlaşmış olması, spordaki gücünü arttırmıştır. Bugün hâlâ geleneksel spor çizgimizden getirdiğimiz sporlarla dünyada söz sahibi olmayı sürdürüyoruz.

Türk spor geleneğindeki güreş, Asya' dan Avrupa'ya gelene kadar, Selçuklular ve Osmanlılar'ın yeni ve değişik coğrafyalardaki bazı değişikliklere uğrayarak sürekli gelişmeler gösterdi. Türklerin Rumeli ve Marmara Bölgesiyle beraber bu çevrelerde yapılan güreşlerde senteze doğru gidildi. Bu güreşlerde, özellikle yağlı güreşte hem Asya'dan gelen Türk geleneklerine uygun hem de İslâm'ın kabulüyle İslâmî motifler içeren yeni formlar geliştirildi.

Türklerin kendi kültürlerini zenginleştirmelerinde, yurt edindikleri yerlere gelirken bir şeyler bıraktıkları gibi, bir şeyler almaları da çok doğaldır. Bu açıdan "yağlı güreş"i kültürel kimliğimizde bilimsel çerçevede tarihî gerçeklere göre anlamamız ve değerlendirmemiz gerekmektedir. Kırkpınar yağlı güreş geleneğinin bizim kültürümüz içerisinde olduğunun açık açık tarihsel belgelerle ortaya koyulması ve korunması gerekmektedir.

Kırkpınar yağlı güreşleri Türklüğün ve İslâmiyetin yaşam tarzlarından da etkilenen bir gelenektir. Türkler, Orta-Asya'da avcı, yarı göçebe, akıncı hayatı yaşarlarken, çocuklarını; Oğuz Kağan, Dede Korkut ve Manas Destanları'nda tasvir edilen; güçlü beden yapısının yanında cesur ve kahraman ruh yapılarına sahip olacak şekilde yetiştiriyorlardı. Türklerin sosyal hayatında yer alan bu tip, günümüze kadar yüceltilerek yaşatılmış ve yaşatılmaya da devam etmektedir.

Kırkpınar yağlı güreşleri millî kültür unsurlarımızdandır. Kırkpınar yağlı güreşlerinin Selimiye Camii kadar millî değeri vardır. Çünkü, Edirne tehlikeye düştüğünde tarihi ile, kültürü ile, Selimiye Camii ile, Kırkpınar yağlı güreş geleneği ile bir bütün olarak Edirne'mizi savunduk ve kurtardık.

"Kırkpınar Er Meydanı", iki pehlivanın çıkıp güreşmesi değildir. Bir milletin yaşadığının kanıtıdır. Geleneklerin tekrarı, bir milletin sürekliliğini ve mevcûdiyetini göstermektedir. Edirne, böyle bir güreş kültürünü yaşatarak Türkiye'de yağlı güreşin en büyük organizasyonuna ev sahipliği yapmaktadır. Kırkpınar yağlı güreşlerinin, millî birliği, beraberliği sağlayıcı ve bütünleştirici toplumsal işlevi vardır. Ülkemizin birçok ilinden gelen pehlivanları ve seyircileri bir araya getirmektedir. Bu güreşlerin, her yıl yinelenen bir süreklilik özelliği de vardır. Bu sürekliliği sağlayan, Kırkpınar yağlı güreşlerinin gelenekselliğidir.

Türklüğün ve İslâmiyetin ahlâkî değerlerine sahip olan pehlivanlar, dinî olgunluğun sembolü olmanın ötesinde,

bahadırlık faziletlerinin de sembolüdürler. Çünkü, güreşçilerin pîrlerinin gücü, pehlivanlarda toplanmıştır.

Güçlü beden, teknik hareketlerin akıcı bir şekilde sergilenmesinde insan vücudu estetiği ile gündeme gelmektedir. Pehlivan yüksek ustalığını bir estetik kaygıdan yola çıkarak gerçekleştirmektedir. Müziğin makamları ve müzisyenlerin kıyafetleri, ağanın her rengin en güzellerinden meydana gelmiş tarihî kıyafeti/kuşamı, er meydanının dekoru, renk, ses düzenlemesi estetik unsurlar arasında yer almaktadır.

Kırkpınar yağlı güreşlerinin başlangıç tarihi, Türklerin Rumeli'yi fethetmesiyle ilişkilendirilmiştir. Bu Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki egemenliğini gösteren tarihsel bir olaydır.

Kırkpınar yağlı güreşleri, en önemli iki sembollerinden "Ağa" ve "Başpehlivan" ile tarihsel bir nitelik kazanmıştır. "Ağalık", sembolizmin en güzel örneğidir ki Türk'ün genişliğinin, cömertliğinin, misafirseverliğinin ve insanseverliğinin âdeta ana düğümüdür.

Kırkpınar yağlı güreşlerinde verilen ödüller, devrin kültür hayatını, ihtişam ve zenginliğini göstermesi bakımından da büyük bir önem taşımaktadır. Bu güreşlerde en büyük ödül; baş güreşlerde üç yıl üst üste birinci olan başpehlivana verilen "Altın Kemer"dir.

"Cazgır", "er meydanı"ndaki birliği korumaya çalışmakta, pehlivanları tek bir ruh gibi bir arada tutmaktadır. Cazgır'ın etkili konuşmaları, ruh üzerinde bir tür motivasyon, heyecan ve uyarıcı etki yapmaktadır. Pehlivanları beden gücünden çok, akıl gücüne güvenmeye, yenen ve yenilenleri dost kalmaya çağırmaktadır.

Türklerde "Kırkpınar Er Meydanı",

Adalı Halil-Kurtdereli Mehmet

diğer spor meydanları ("Ok meydanı", "Cirit meydanı" v.b.) gibi, yiğitliğin, cesaretin, dürüstlüğün, yardımseverliğin, mertliğin ve cömertliğin gösterildiği meydanlardandır. Bu açıdan örnek davranışlara sahip pehlivanlar, kin ve nefret duygularından, kötü huylardan uzak ve spor ahlâkının yarışı içerisindedirler. Kırkpınar yağlı güreşleri de, ahlâkî anlayışı destekleyen felsefî bir disiplinden gelmektedir. Bu da güreşte hakkaniyetli, adaletli ve eşit şartlar altında bir yarışma ortamını sağlamada, güreş ortamı içerisinde bulunanları bu yönde disipline etmektedir. Bu bağlamda güreş ahlâkının, ahlâklı olmanın alt yapısı oluşturulmuştur. Yine güreşteki değerler açısından, güreşte neyin değerli ve neyin değersiz olduğuna ilişkin etik davranışları ayırt eden ve bu bilinçte olan bir pehlivan kişiliği geliştirilmiştir. Bu da yağlı güreşte bir bilgi birikiminin olduğunu göstermektedir. Güreşte ve pehlivanda yüceltilen değerlerin alt yapısında; dostça bir rekabet, saygı ve hürmet, menfaat gözetmeme, hileye başvurmama, yardımlaşma ve örnek pehlivan davranışlarıyla olgunlaşan bir kişilik yer almaktadır. Pehlivanca yarışmak, güreşmek gibi erdemli davranışları güreşte yaşatan etik anlayış usta-çırak usulü ile aktarılmaktadır. Güreşe yeni başlayan bir çırak, bu değerleri güreş ortamında hazır bulmaktadır. Ona düşen güreşteki ve pehlivanlıktaki değerleri yaşatıp geliştirerek gelecekte kendisinden sonraki pehlivanlara aktarmaktır. Pehlivanlar, hayatı ve güreşin felsefesini beraber yaşamışlardır. Bu açıdan, pehlivanların örnek davranışları toplumun düşüncelerini ve bireysel davranışlarını da etkilemiştir.

Karşılaşmadan önce pehlivan, vücudunu ve adalelerini gevşetmek için güreşe hazırlık amacı taşıyan "peşrev"i yapar. Ellerini yere, çimene, ağzına ve alnına sürerek teyemmüm ederek temizlenir. Pehlivanların aynı anda ileriye doğru "peşrev" yaparak yürümeleri heybetli bir görünüm sergilemektedir. "Peşrev"in de kendisine özgü bir yöntemi ve kuralı vardır.

Yağlı güreşte, pehlivanlar kadar, müzisyenler de manevî zevklerimizi bizlere tattırmaktadırlar. Kırkpınar'da çalınan "güreş havaları", bu tarihî ve geleneksel güreşlere renk ve güzellik katmaktadır. Atalarımızın ve dedelerimizin duygularıyla kuvvet bulmuş bu güreş havaları, bize gurur, moral, heyecan, şevk ve coşku vermektedir. Müziksel göndermelerle, tarihimizle övünmeyi, aslımızı anmayı sağlamakta ve hatırlatmaktadır. Bu güreş havaları, pehlivanların maneviyatı üzerinde etkiler meydana getirerek, güreşin istediği kuvveti de, pehlivanı duygulandırarak ortaya çıkartmaktadır.

Kırkpınar yağlı güreşlerinin en önemli sembolleri arasında; "başpehlivanlık", "ağalık", "altın kemer", "boylar", "kisbet", "güreş havası", "cazgır", "ödüller" ve "yağcı" sayılabilir

Sonuç olarak, insanlık için spor ve Kırkpınar yağlı güreşlerinde güreşmenin ilkesi şu olmalıdır: Kırkpınar güreşlerindeki âdetler tahlil edildiğinde, dimağ ve şuur hanesindeki güzel ve eşsiz davranışlar görülecektir. Bunlar, âdetlere itaat, fizyolojik arzu ve fonksiyonların asilleşmesi, fizyolojik enerjinin ruha kat'iyen galip gelmemesi için ruhun sublimasyonu, ruhî tezahürlerin frenlendirilmesi ve rakibin his, arzu ve düşüncelerine insan olmak bakımından hürmet etmektir. Bu niteliklerin Kırkpınar yağlı güreşlerinin genel ilkesi olması, hem Türk sporuna hem de Dünya sporuna bir katkı olacaktır.

Öyleyse huzur içerisinde yaşayabilmek, millet olarak yaşayabilmek, bütün değerlerimizi, özgürlüğümüzü ve namusumuzu koruyabilmek, geleceğimize huzur ve emniyetle bakabilmek için birlik ve beraberlik içerisinde olmak mecburiyetindeyiz. Asırlardır kutlanan Kırkpınar yağlı güreşlerimizin, millî birliğimizi ve beraberliğimizi sağlayan her türlü geleneğimizin, davranışlarımızın kaybolmaması ve yaşatılması için sahip çıkılması ve teşvik edilmesi bakımından önemli görülmelidir. ■

Koca Yusuf

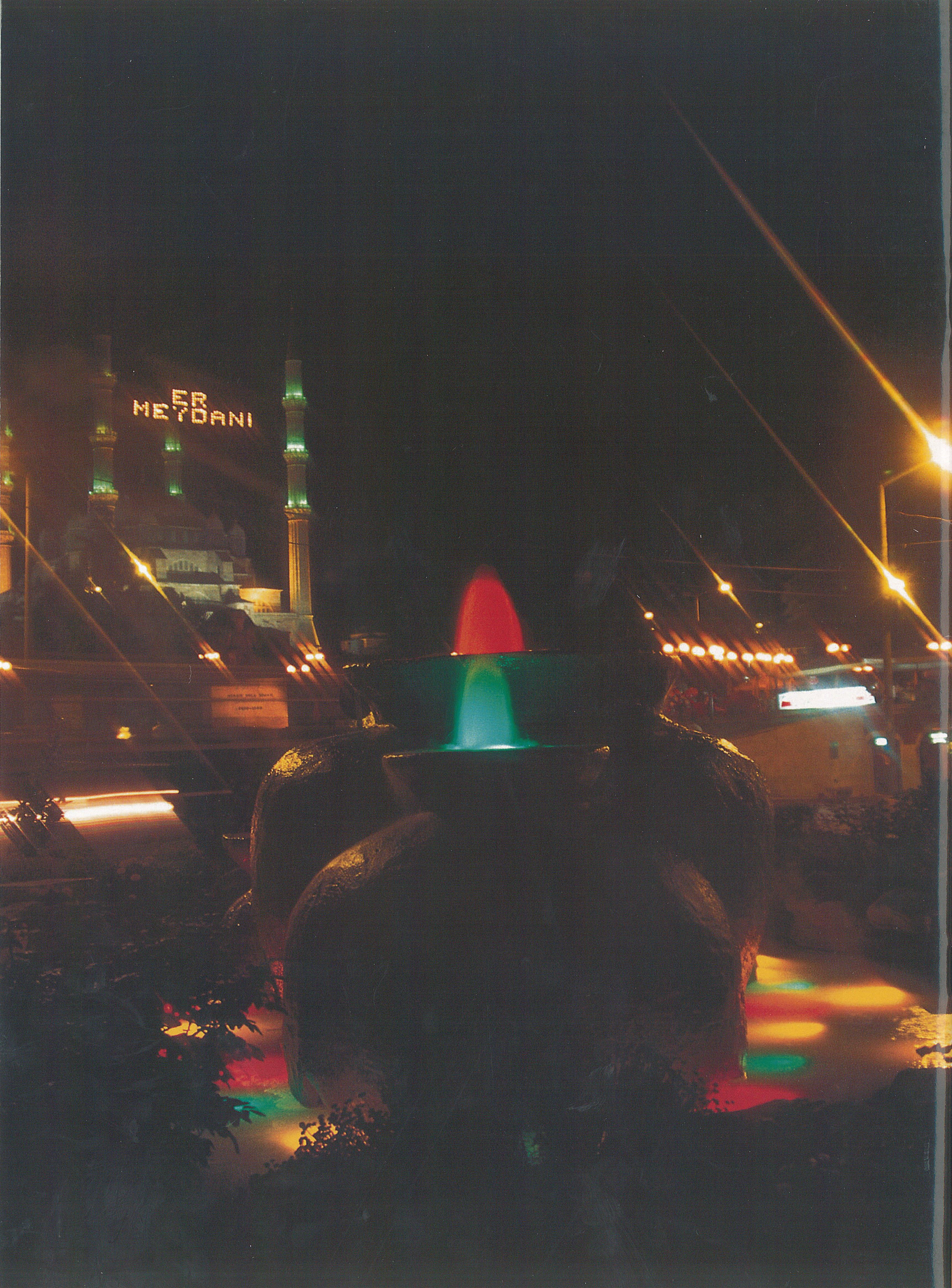
ER
MEYDANI